

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **D. P.**, bývajúceho v R., zastúpeného JUDr. M. B., advokátkou so sídlom v R., proti odporkyňi **T., a.s.**, so sídlom v R., IČO: X., zastúpenej JUDr. Ľ. M., advokátom so sídlom v B., **o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 17 C 36/2008, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júla 2009 sp. zn. 12 Co 117/2009, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júla 2009 sp. zn. 12 Co 117/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 3. februára 2009 č.k. 17 C 36/2008-64 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ (zamestnanec) domáhal určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru daného odporkyňou (zamestnávateľkou) v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, ktoré bolo navrhovateľovi doručené 26. augusta 2008 a odôvodnené tým, že sa v dňoch 30. a 31. júla 2008 bez náležitého odôvodnenia nedostavil do zamestnania, čím závažným spôsobom porušil pracovnú disciplínu. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 30. júla 2009 sp. zn. 12 Co 117/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že predmetné okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Odporkyňi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania. V odôvodnení uviedol, že účastníci konania uzavreli

13. augusta 2007 pracovnú zmluvu na dobu neurčitú. Odporkyňa doručila navrhovateľovi 26. augusta 2008 okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré mu dala v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu, že v dňoch 30. a 31. júla 2008 sa bez odôvodnenia nedostavil do zamestnania, čím závažne porušil pracovnú disciplínu. Toto okamžité skončenie pracovného pomeru bolo 21. augusta 2008 prerokované ZV OZ T., a.s. R.. Navrhovateľ 2. septembra 2008 odporkyni oznámil, že trvá na svojom ďalšom zamestnávaní odporkyňou a okamžité skončenie pracovného pomeru považuje za neplatné. Odvolací súd na základe výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa a doplneného v priebehu odvolacieho konania vychádzal z toho, že navrhovateľ sa 30. júla 2008 nedostavil do zamestnania zo zdravotných dôvodov a túto skutočnosť nemohol v uvedený deň oznámiť odporkyni, lebo bol v byte svojho brata, v ktorom nebola zriadená telefónna prípojka. Nasledujúci deň – 31. júla 2008 požiadal telefonicky zamestnávateľa o čerpanie dovolenky. Túto skutočnosť potvrdil svedok G. S., ktorý dodal, že navrhovateľ takýmto spôsobom žiadal o dovolenku viackrát aj v minulosti. Svedok O. F. potvrdil, že aj iní zamestnanci, ktorí sa nemohli z vážnych dôvodov dostaviť do práce, požiadali zamestnávateľku telefonicky o dovolenku. Skutočnosť, že navrhovateľ v predmetný deň zamestnávateľovi telefonoval, bola potvrdená aj výpisom telefonických hovorov. V konaní sa teda nepotvrdilo tvrdenie odporkyne, že navrhovateľ nijakým spôsobom (ani telefonicky) nepreukázal náležité vysvetlenie a ospravedlnenie svojej neprítomnosti v zamestnaní v dňoch 30. a 31. júla 2008. Podľa názoru odvolacieho súdu postupoval navrhovateľ spôsobom štandardným, ktorý bol u zamestnávateľky dlhodobo tolerovaný. Na základe skutkového zistenia, že dodatočné nahlasovanie čerpania dovoleniek bolo u zamestnávateľky zaužívané, odvolací súd uzavrel, že pokiaľ navrhovateľ neoznámil odporkyni vopred (30. júla 2008) čerpanie dovolenky, ale tak urobil až 31. júla 2008, neporušil závažne pracovnú disciplínu v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré mu bolo dané, je z tohto dôvodu neplatné. Výrok o trovách konania odôvodnil odvolací súd poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Krajský súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a rozhodnutie založil na premise, že dodatočné nahlasovanie čerpania dovoleniek bolo u zamestnávateľky zaužívané, resp. tolerované. Opodstatnenosť tejto premisy ale výsledky dokazovania nepreukázali (zistené bolo, že za 11 rokov sa vyskytol jediný prípad takéhoto postupu).

Odvolačný súd, ktorý svoje rozhodnutie založil na svojom skutkovom závere, že navrhovateľ nahlásil dodatočne (31. júla 2008) čerpanie dovolenky v dňoch 30. a 31. júla 2008, sa nijakým spôsobom nevyporiadal s otázkou, či mu zamestnávateľka takto nahlásenú dovolenku odsúhlasila. V skutočnosti odporkyňa čerpanie dovolenky na tieto dni navrhovateľovi nepovolila. Z uvedených dôvodov dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že potvrdí prvostupňový rozsudok s tým, že navrhovateľ a zaviazal zaplatiť odporkyňi náhradu trov konania.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny. V konaní bolo výpoveďou svedka a výpisom z telefonických hovorov preukázané, že 31. júla 2008 požiadal o čerpanie dovolenky v dňoch 30. a 31. júla 2008. Keďže takýto postup bol u zamestnávateľky zaužívaný, nedopustil sa závažného porušenia pracovnej disciplíny, so zreteľom na ktoré s ním odporkyňa okamžite skončila pracovný pomer. Z týchto dôvodov žiadal dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; tieto dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu dovolania. Osobitne treba zdôrazniť, že dovolací súd bez ohľadu na obsah dovolania a podstatu dovolacích námietok vždy skúma, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iným vadám konania majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď § 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; dovolací súd v ňom dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k procesným nesprávnostiam vykazujúcim znaky procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. Procesné vady tejto povahy a intenzity neboli v dovolaní namietané a ani v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Rovnako so zreteľom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. dovolací súd – i keď to dovolateľka výslovne nenamietala – skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

1. Znaky tzv. inej vady konania má tiež procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa priechi ustanoveniu § 213 O.s.p. Zo spisu vyplýva, že v konaní došlo k tejto vade.

Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (viď § 213 ods. 1 O.s.p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (viď § 213 ods. 3 O.s.p.).

I keď odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku výslovne uviedol, že súd prvého stupňa v danom prípade dostatočne zistil skutkový stav (ale ho nesprávne právne posúdil), z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa (zistenia o niektorých stránkach a vonkajších znakoch určitého konania zamestnanca sú bezpochyby zistenia skutkovej povahy). Súd prvého stupňa totiž dokazovaním, ktoré bolo vykonané aj výpoveďami svedkov O. F. a G. S., dospel k záveru, že navrhovateľ absenciu v práci neospravedlnil, jeho konanie nebolo zamestnávateľkou akceptované, lebo sa priechilo zvyčajným postupom na pracovisku. Odvolací súd ale v porovnaní s ním vychádzal z odlišných skutkových zistení – konštatoval, že konanie navrhovateľa nevybočovalo z rámca bežného konania zamestnancov a nenieslo znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny, lebo takéto konanie bolo u zamestnávateľky zaužívané a tolerované.

Obsah spisu svedčí o tom, že odvolací súd si dostatočne neuvedomil, že ak nie sú skutkové zistenia súdu prvého stupňa správne, treba dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakovať (§ 213 ods. 3 O.s.p.). Zo zápisníc z pojednávania pred odvolacím súdom (viď č.l. 86 až 88 spisu a č.l. 96 až 97 spisu) vyplýva, že odvolací súd dokazovanie nezopakoval tak, ako

to má na mysli § 213 ods. 3 O.s.p. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd vzal na zreteľ aj (pre posúdenie danej veci osobitne významné) výpovede svedkov O. F. a G. S., z ktorých vyvodil skutkové zistenia odlišné od zistení, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa. Dokazovanie výsluchom týchto svedkov ale odvolací súd nevykonal (nezopakoval). To znamená, že odvolací súd si v prejednávanej veci nezadovážil rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p.

2. O tzv. inú vadu konania ide tiež v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu (viď R 111/1998). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v danom konaní k procesnej nesprávosti vykazujúcej znaky tejto vady.

Aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

V zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce môže zamestnávateľ okamžite skončiť pracovný pomer výnimočne, a to iba vtedy, ak zamestnanec porušil závažne pracovnú disciplínu. Okamžité skončenie pracovného pomeru podľa tohto ustanovenia je výnimočným opatrením; zamestnávateľ môže skončiť pracovný pomer so zamestnancom okamžite len vtedy, ak konanie zamestnanca možno s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti považovať za tak závažné, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby ho naďalej zamestnával. Pri skúmaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny sa vo všeobecnosti musí prihliadnuť na osobu zamestnanca, ním zastávanú funkciu, jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, čas a situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, mieru zavinenia zamestnanca, spôsob a intenzitu porušenia konkrétnych povinností zamestnancom, dôsledky porušenia pracovnej disciplíny pre zamestnávateľa, to, či svojím konaním spôsobil zamestnávateľovi škodu a pod.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že konanie navrhovateľa nevykazuje znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Navrhovateľ totiž nemohol 30. júla 2008 ospravedlniť svoju neprítomnosť v zamestnaní preto, lebo bol sám v byte bez telefonickej prípojky a inú možnosť oznámenia svojich zdravotných ťažkostí nemal. Nasledujúci deň ale telefonicky oznámil, že si na dni 30. a 31. júla 2008 berie dovolenku.

2.1. Navrhovateľ už v bode III. návrhu na začatie konania potvrdil, že sa zo závažných zdravotných dôvodov nedostavil 30. a 31. júla 2008 do zamestnania; pri tom poznamenal, že absencia 31. júla 2008 sa nemôže považovať za neospravedlnenú, nakoľko zamestnávateľke v ten deň oznámil zdravotné dôvody svojej neprítomnosti v zamestnaní. O tom, či za ospravedlnenú treba považovať aj jeho neprítomnosť v práci 30. júla 2008, sa navrhovateľ v návrhu na začatie konania výslovne nezmienil. Zo spisu (viď č.l. 7 a 51) vyplýva, že zamestnávateľka s navrhovateľom prerokovala 1. augusta 2008 okolnosti, za ktorých v uvedených dňoch nenastúpil do práce. Navrhovateľ pri tomto prerokovaní „neuviedol žiadny dôvod svojho konania“.

Pokiaľ odvolací súd vychádzal z pravdivosti tvrdenia navrhovateľa o dôvode, ktorý mu bránil 30. júla 2008 oznámiť zamestnávateľke svoju neprítomnosť v zamestnaní [navrhovateľ aj na pojednávaní 13. januára 2009 (č.l. 46 spisu) uviedol, že „nemal ako zavolať“], mal v súlade s požiadavkou presvedčivosti a preskúmateľnosti súdnych rozhodnutí v odôvodnení svojho rozsudku konkretizovať, na základe čoho dospel k záveru, že nejde len o ničím nedoložené tvrdenie navrhovateľa a že ním tvrdené skutkové okolnosti boli preukázané. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku ale také vysvetlenie neobsahuje.

2.2. Navrhovateľ v konaní tvrdil, že 31. júla 2008 telefonicky oznámil, že na dni 30. a 31. júla 2008 si berie dovolenku.

Zo spisu vyplýva, že na danom pracovisku zamestnávateľky bolo zaužívané, že telefonicke rozhovory týkajúce sa dovolenky bola oprávnená prijať vedúca zmeny, majster alebo skladník. Skladník bol prijatie takéhoto telefonickeho rozhovoru vždy povinný oznámiť vedúcej zmeny alebo majstrovi (viď č.l. 54 spisu), sám ale nebol oprávnený odsúhlasovať dovolenku – toto právo mala vedúca zmeny a majster (viď č.l. 55 spisu). Vyjadrenia navrhovateľa v konaní svedčia o tom, že si bol vedomý toho, že vo veci čerpania dovolenky

sa mal obrátiť na vedúcu zmeny. Tá však nebola prítomná, preto chcel hovoriť s majstrom, ktorý tiež nebol prítomný; z týchto dôvodov preto telefonoval so skladníkom (viď č.l. 46 spisu).

Skladník, s ktorým navrhovateľ 31. júla 2008 telefonoval, tlmočil majstrovi obsah telefonického rozhovoru. Tento skladník ako svedok na pojednávaní pred súdom prvého stupňa uviedol, že „prípado riešil tak, že zaznamenal absenciu navrhovateľa“ a túto skutočnosť oznámil aj vedúcej zmeny (viď č.l. 57 spisu).

Pokiaľ odvolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že navrhovateľ v dňoch 30. a 31. júla 2008 riadne čerpal dovolenku, mal v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetliť, z vykonania ktorého dôkazu vyplynulo, že zamestnávateľka súhlasila s čerpaním dovolenky navrhovateľa v uvedených dňoch.

O tom, či zamestnanec bude čerpať dovolenku v ním označených dňoch, nerozhoduje totiž sám (viď § 111 ods. 1 Zákonníka práce). Pokiaľ v preskúmvanej veci navrhovateľ telefonicky oznámil 31. júla 2008, že v dňoch 30. a 31. júla 2008 čerpá dovolenku, bolo pre záver súdu o tom, že v uvedených dňoch skutočne čerpal dovolenku, potrebné zistiť, či zamestnávateľka (ten, kto bol v rámci jej vnútornej organizačnej štruktúry oprávnený rozhodovať o dovolenke v zmysle § 111 ods. 1 Zákonníka práce) navrhovateľovi „určila čerpanie dovolenky“. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pritom, na úkor požiadavky presvedčivosti a zrozumiteľnosti rozsudkov súdov, nevyplýva, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že takéto „dodatocné nahlasovanie dovolenky“ bolo na pracovisku zamestnávateľky „zaužívané alebo tolerované“, keď napríklad svedok G. S. uviedol, že za 11 rokov jeho pôsobenia u odporkyne si pamätá len jeden jediný prípad, „priznania dovolenky pracovníkovi dodatocne – išlo o prípad, kedy pracovník utrpel úraz mimo bydliska“ (viď č.l. 56 spisu), resp. keď sa výpoveď svedka O. F. (č.l. 54 spisu) týkala len zaužívaného spôsobu (telefonického) oznámenia skutočností, so zreteľom na ktoré je určitý zamestnanec práceneschopný alebo chce čerpať dovolenku, nie však „dodatocného nahlasovania čerpania dovolenky“.

So zreteľom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k tzv. iným procesným vadám konania majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Vzhľadom na tieto vady

dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2010

JUDr. Emil Franciscy, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková